

O Rationem facio.) ευχομαι, id est opto. Maiorem horum gratiam.) μισοτι-
 ραυ τουτωρ ουκ έχω χαρην, id est maius his non habeo gaudium.
 Et hoc in peregrinos.) Hoc redundat, Iuxta Græcorum codices.
 Cooperatores simus ueritatis.) τη αληθειας, id est ueritati.

Scriptissem forsitan.) Græce εγραφα, id est scripsi. Nec additum est, forsitan. Suspicio
 aliquem castigatorem addidisse in margine, scripsissem, pro scripsi, & adiecisse forsitan,
 ne uideretur arrogantior. Deinde per imperitū librariū, utrūq; translātū fuisse in cōtex-
 tum. Et quasi non ei ista sufficiant.) η μη αρκούμαι επι τουτοις, id est, & nō contentus
 his. Et eos qui suscipiunt.) ε τους βουλομενους, id est eos qui uolunt.

Testimonium redditur.) μεμαρτυρηται, id est testimonium perhibitū est. Constat inter
 autores, primā Ioannis epistolam eius esse Ioannis, quem Iesus dilexit plurimum. Cæ-
 terum duas posteriores, Ioannes presbyter scripsit, non Ioannes apostolus. Qua quidē
 de re prodidit Hieronymus in Catalogo scriptorum illustriū, his quidē uerbis. Scripsit
 autē & unā epistolā, cuius exordiū est, Qd fuit ab initio &c. quæ ab uniuersis ecclesiasti-
 cis & eruditis uiris probatur. Reliquæ autem duæ, quarū principium est. Senior electæ
 dominæ. Et senior Gaio charissimo Ioannis presbyteri asseruntur, cuius & hodie alterū
 sepulchrum apud Ephesum ostenditur. Idem in papia, demonstrat Ioannem seniore
 fuisse diuersum ab Ioanne apostolo & euangelista. Ac seniori nō apostolo ascribi duas
 posteriores epistolas.

De autore duarū postiorū
 epistolū Ioannis.

ANNOTATIONES IN EPISTOLAM IVDÆ.

N in deo patre dilectis.) ηγιασμενοις, id est sanctificatis. Interpres legis uidet
 ηγαπημενοις. Et uocatis.) Et copula redundat. Rursum uocatis hic nomen
 est, nō participiū. Ad impleatur.) πληθυνθεις, id est multiplicetur.

Omnē sollicitudinē.) πασαμ ασθενη ωιοιουμεν γραφει ημιν, περι της κοινης σω-
 τηρας, αρμαστην έχουσα. Bifariā hic locus pot accipi. Prior sensus hic erat. Nō solū mi-
 hi fuit summū studiū scribēdi ad eos de cōmuni salute, uerū etiā necessitas scribēdi fuit,
 ppter inimicos Christi. Alter hic, cum esset mihi mirū studiū scribēdi uobis de cōmu-
 ni salute, nō potui nō scribere, hoc est non potui non obsequi desyderio animi mei.

Deprecans supercertare semel traditæ fidei.) παρακαλω επαγωνηθεοι, τη απαξ παραδο-
 θειση ωσει τοις αγιοις. Quæ, si quis sententiam uelit, ita uerti poterant. Adhortans, ut in fi-
 de quæ semel tradita est, adlaboretis sanctis. Dominatorē & dñm.) δεωοτην θεου κυ-
 ριον ημων, id est herūdeū, & dñm nostrū. Scientes semel omnia.) Nō est græce omnia
 sed τουτ, id est hoc. Quoniā Iesus.) οτι κυριος, i. quod dñs. Saluans, secūdo eos &c.)
 σωσας, η δευτερον, id est cū seruasset, postea perdidit. Suū principatū.) τω εαντην αρχην,
 id est suam originē, significat autē primā illā in qua conditi fuerant naturam.

In iudiciū magni dei.) μεγαλης ημερας, id est magni diei. Atq; ita citat ab Hieronymo
 in epistola aduersus Ioannē episcopū Hierosolymitanū attestantibus peruestustis exem-
 plaribus. Facti sunt exemplū.) προκεινται δεγμα, id est ppositi sunt exemplum.

Et hi qui carnē.) η δυτοι ενυπνιαζομενοι Græci nō simpliciter habent, hij, sed addunt som-
 niantes, siue in somnijs delusi. Maiestatē autē.) δόξας δε, id est glorias autē quod Hierony-
 mus aduersus Iouinianū uertit dñationes. Michael archāgelus.) ο η μιχαηλ, i. Michael
 autem, siue at Michael. Cū diabolo disputans.) Videtur deesse alterū, cū, aduerbiū tē-
 poris, ut Græci sermonis sententiā reddat. Imperet tibi deus.) επιτιμησαι σοι κυριος, i.
 Increpet te dñs, Hieronymus aduersus Ruffinū legit. Increpet tibi dñs, græcū imitat ser-

monem, similis locus est apud Zachariam prophetam capite tertio. Increpet in te dñs satan, & increpet in te dñs, qui elegit Hierusalem. Porro locus quē hic citat Iudas sumptus est ex apocryphis Hebræorū, unde & ipsa epistola nō caruit suspitione.

Qui in uia.) ὅτι, id est, quia, siue quoniā. Mercede effusi sunt, *μιοδοῦ ἐξεχύθησαν*. Sensus obscurior ē, ἢ τῆ πλάκῃ τοῦ βαλαάμ μιοδοῦ ἐξεχύθησαν. Ceterū ordo græci sermonis sic habet, ἢ ἐξεχύθησαν τῆ πλάκῃ, τοῦ μιοδοῦ βαλαάμ. i. effusi sunt deceptione mercedis Balaam. Effusos uocat in omne facinus abductos ac prolapsos, cum iam nō temperant sibi, nec abstant ab ullo scelere. Deinde deceptionē mercedis, uocat corruptelam, qua data mercede Balaam conductus fuit, ut malediceret populo Israelitico.

In epulis suis.) ἐν ἀγάπαις ὑμῶν. i. in dilectionibus uestris. Mirū est autē, unde uox epularum inuasit, quæ nihil habet affine cū ἀγάπαις. Porro ἀγάπαις ni fallor, uocat illorum benefacta quæ Christiana charitate non desinebant in omnes exhibere. At illi hoc erāt foediores, & insignius mali, quod inter honesta pietatis exempla, dedecorosam agerent uitam, unde & maculas uocat. Sine timore.) Sine timore aduerbium est. Græcis, ἀφόβως, id est intrepide, siue secure & refertur ad participium pascentes.

Pascentes.) ποιμαίνοντες, id est pascentes, hoc est pastorum in modum seipfos agentes ac ducentes & sibi ipsis pastores. Sentit em̄ illos nullius parere imperio, sed suo arbitratu uiuere. Arbores autē malas.) δένδρα φθινοπωρινά. Quod ferme sonat, quasi dicas arbores autumno marcescentes, siue fructibus marcidis, aut quod interpres secutus uideatur, arbores extremi autumnii. Solent em̄ nōnullæ arbores extremo autumno præter temporis rationem florere, idq; agricolis indicat eas mox emorituras.

Fluctus feri maris.) Feri epitheton est fluctus non maris κύματα ἄγρια θαλάσσης.

Quibus procella.) οἷς ὁ ζόφος τοῦ σκότους. Caligo tenebrarum, siue specus tenebrarum.

Enoch dicens.) Id ex apocryphis adductum est, ut & illud de Michaelē. Ecce ueniet.) ἰδού ἔλθε κύριος. i. uenit præteriti tps. Quib' impie ὠρῖνέ τῆσσαν. De oibus duris.) σκληρῶν. Cōtra deum.) κατὰν τοῦ. i. contra eū. Et os.) τὰ στόματα, id est ora. Quæ hīc exempla uariant græcorum. Superbiam.) ὑπέρηκα, id est superba.

Quæstus causa.) ὠφελίας χάρις, id est utilitatis gratia. Qui dicebat.) ὅτι ἔλεγε, id est, quia dixit. Et impietatibus.) τῶν ἀσεβηῶν, id est impietatū, & copula &, redundat.

Segregant semetipfos.) Græce tantū est, qui segregāt, ἀποδιορίζοντες. Nostræ fidei.) ὑμῶν πίστις. i. uestra fidei. Et hos quidem arguite.) ἐλεῖτε. i. cōmiseramini. Iudicatos.) διακριθέντες. i. dijudicantes. Saluate de igne.) ἐμφοβῶσθε, i. in timore seruate.

De igne rap.) ἐκ πυρός. i. ex incendio. Totus hic locus non nihil diuersus est a Græcis exemplaribus. Ea sic habent, ἢ οὗς μὴ ἐλεῖτε, διακριθέντες, οὗς δὲ ἐμφοβῶσθε, ἐκ πυρός ἄρπάζοντες, μισούντες & c. i. Et hos quidē cōmiseramini dijudicantes, siue cū dijudicamini, illos uero in timore seruate, ex incendio rapientes, odio habentes etiā & c. Porro sensus alioqui subobscurus hic est, ut alios mansuetudine trahant ad Christū habita ratione pisonarū, alios metu deterreant a peccando, & oderint nō ipsos homines, sed turpis affectus, quos hic uestē carnis maculatā uocat. Nisi maui in hūc interpretari sensum, odio habentes, nō solū ipsa turpia facta carnis, uerū etiā uestē a carne cōtaminatā, hoc est quicquid ullo modo ad turpitudinē pertinet. Ad hāc interpretationē facit Græca conūctio, ἢ, tamen prior magis quadrat cū his quæ mox sequit. Ei uero q potest. Habete odio uicia non hoies, & gloriā ne uobis usurpetis, sed deo tribuatis, qui pōt illos ex malis redidere bonos. Quæ carnalis est.) τῆ ἀπὸ σαρκὸς ἐπιλόμενον χιτῶνα. i. a carne sordidatam turnicam. Immaculatos.) ἀμώμους. i. irreprensibiles. In aduentu domini nostri Iesu Christi.) Hac nō leguntur in Græcis codicibus. Soli deo.) μόνῳ σοφῷ θεῷ. i. soli sapiēti deo. Per Iesum Christū dñm nostrum.) Nec ista legūtur in Græcis codicibus.

Ante omnia sæcula.) Absunt a Græcis libris hæc quoq;.